

ВАРЛАМ ШАЛАМОВ

ФАКИРЪТ НА ЛОПАТАТА

Превод от руски: Александър Талаков, 1994

chitanka.info

В неделя, след работа, на Крист му казаха, че го прехвърлят при Косточкин като попълнение на бързо топящата се бригада от златната мина. Новината беше важна. Хубаво ли бе това или лошо — Крист не трябваше да мисли, понеже новината беше неотвратима. Но Крист беше чувал за самия Косточкин много неща в тази лишена от слухове мина, в глухите и неми бараки. Като всеки друг затворник Крист не знаеше откъде идват в живота му новите хора — едни за кратко, други за по-дълго време, но във всички случаи те изчезваха от живота му, без да кажат нищо за себе си, отиваха си така, сякаш умираха, умираха така, сякаш си отиваха. Началниците, бригадирите, готвачите, склададжийте, съседите по нар, братята по ръчна количка, другарите по кирка...

Този калейдоскоп, безкрайното движение на лица не го изморяваше. Той просто не мислеше за това. Животът не му оставяше време за подобни размисли. „Не се тревожи, не мисли за новите началници, Крист. Ти си си ти, а началници, ще имаш още много“ — така му бе казал някакъв шегаджия и философ, но кой — Крист беше забравил. Не можеше да си спомни нито фамилията, нито лицето, нито гласа, гласа, който беше произнесъл тези важни, шаговити фрази. Важни именно защото бяха шаговити. Имаше хора, които дръзваха да се шегуват, да се усмихват макар и със скрита, тайна усмивка, но все пак усмивка, безспорна усмивка, ала самият Крист не беше от тях.

През какви бригадири беше минал Крист... Или свои хора, по петдесет и осми член, захванали се с това прекалено сериозно нещо и малко по-късно разжалвани, разжалвани, преди да са се превърнали в убийци. Или други, пак по член петдесет и осми, леваци, но „отракани“ леваци — опитни, много препатили, които можеха не само да дават заповеди, но и да организират работата, че и да се разбират с нормировчиците, с канцеларията, с разните началници, да дадат рушвет, да придумат. Но и тези свои хора по петдесет и осми член не искаха дори да се замислят, че да даваш заповеди за работа в лагера е най-страшният лагерен грях, че там, където разплащането става с кръв, където човек е безправен, прекалено голям, смъртен грех е да поемаш отговорността да се разпореждаш с чуждата воля за живот и смърт — грех, който не се прощава. Имаше бригадири, които умираха заедно с бригадите си. Имаше и такива, които бяха развратени от тази ужасна власт над чуждия живот, които говореха с другарите си с помощта на

дръжките на кирките и лопатите. И когато си го спомняха, те повтаряха като молитва мрачната лагерна поговорка: „Днес умри ти, пък аз — утре“. Не винаги бригадирите на Крист бяха с присъди по петдесет и осми член. По-често — а през най-страшните години винаги — бяха „битоваци“, осъдени за убийство, за служебни престъпления. Бяха нормални хора, но вината на властта и големият натиск отгоре им — потокът от смъртни инструкции — им диктуваха постъпки, на които те не бяха се решавали в предишния си живот. Границата между престъплението и „ненаказуемото деяние“ в „служебните“ членове — а и в повечето битови — е много крехка, много пъти неуловима. Често днес съдеха за онова, за което не бяха съдили до вчера, да не говорим за „мерките за неотклонение“ — цялата тази юридическа гама на оттенъците от провинение до престъпление.

Бригадирите-„битоваци“ бяха зверове по заповед. Докато бригадирите-рецидивисти бяха зверове не само по заповед. Най-лошото, което можеше да се случи на една бригада, беше да има за бригадир рецидивист. Но Косточкин не беше нито рецидивист, нито „битовак“, а единствен син на някакъв голям партиен или съветски работник от КВЖД, осъден и ликвидиран по процеса на КВЖД^[1]. Този единствен син, който учел в Харбин, на двадесет и пет години бил осъден като „че“, т.е. „член на семейството“, като „буквеник“^[2] на... петнадесет години. Възпитан в духа на харбинския живот, живот в чужбина, където за осъдени без вина знаели само от романите — предимно от преводните романи, — младият Косточкин в дъното на душата си не бил сигурен, че баща му е невинен. Бил възпитан с вярата в непогрешимостта на НКВД. Изобщо не бил подгответен за друго съждение. И когато арестували баща му, когато самият той бил осъден и изпратен от Много Далечния изток в Много Далечния север — Косточкин се озлобил преди всичко срещу баща си, който с мистериозното си престъпление му съсипал бъдещето. Какво знаел той за живота на възрастните? Той, изучилият четири езика — два европейски и два източни, той, най-добрият танцьор в Харбин, учили всевъзможни блусове и фокстроти от чужденци, майстори в този бранш, той, най-добрият боксьор средна категория в Харбин, постепенно преминаващ в полуутежка, който бе учили ъпъркъти и хукове от един бивш европейски шампион — какво е знаел той за цялата тази

голяма политика? Щом са разстреляли баща му — значи е имало нещо. Може би в НКВД са попрекалили, може би е трябало да го осъдят на десет, на петнадесет години. А на него, на младия Косточкин, е трябало да му лепнат — щом непременно е трябало — пет вместо петнадесет.

Той си повтаряше четири думи, като току ги пренареждаше — и всеки път излизаше зле, звучеше тревожно: „Значи е имало нещо. Значи нещо е имало.“

Като бяха събудили у Косточкин омраза към разстреляния му баща, горещо желание да се избави от това клеймо, от това бащино проклятие, следствените работници бяха постигнали голям успех. Но следователят нямаше как да го знае. Самият следовател, водил делото на Косточкин, отдавна беше разстрелян във връзка с поредния „процес на НКВД“.

В Харбин младият Косточкин бе изучавал не само фокстроти и румби. Беше завършил Харбинския политехнически институт — имаше диплома на машинен инженер.

Когато докарали Косточкин в мината, на местоназначението му, той успял да издейства да го приеме началникът на мината и се примолил да му дадат работа по специалността, като обещавал да работи честно, проклинал баща си и апелирал за съчувствие към местните началници. „Ще надписва етикети за консервени кутии“ — сухо отвърнал началникът на мината, но присъстващият местен следовател доловил в тона на младия харбински инженер някакви познати нотки. Началниците поумували помежду си, след това следователят поговорил с Косточкин и из забойните бригади пълзна слух, че за бригадир на една от бригадите е назначен някакъв новак, свой човек по петдесет и осми. Оптимистите виждаха в това назначение признак за скорошни промени към по-добро, пессимистите мърмореха за нова метла. Но и едните, и другите останали учудени — без, разбира се, да се смятат отдавна престаналите да се учудват. Крист също не се учудваше.

Всяка бригада живее свой живот, в своята „секция“ от бараката, с отделен вход, и се среща с останалите обитатели само в стола. Крист често беше срещал Косточкин — много личен на вид: румен, плещест, силен. Ръкавиците му бяха кожени, с високи маншети. По-бедните бригадири имаха ръкавици, съшити от бивши ватени панталони. И

шапката на Косточкин беше „цивилна“ — кожена ушанка, и валенките му бяха истински, а не пъстени ботуши или обувки от върви. Всичко това се набиваше на очи. Беше бригадир вече цял зимен месец — значи ще е вързал плана, процентите, точно колко — можеше да се разбере от таблото при изхода от зоната, но стар арестант като Крист не се интересуваше от тези неща.

Крист си състави животописа на бъдещия си бригадир на нара, мислено. Беше сигурен, че не е сгрешил, че не може да сгреши. Този човек от Харбин не можеше да има никакви други пътища към бригадирската длъжност.

Бригадата на Косточкин се топеше, както се топяха всички бригади, работещи в златните забои. От време на време — това би трябвало да звуци като всяка седмица, а не като всеки месец — в бригадата на Косточкин се изпращаше попълнение. Днес попълнението беше Крист. „Косточкин сигурно знае дори кой е Айнщайн“ — помисли си Крист, докато заспиваше на новото място.

Като на новодошъл му определиха нар по-далеч от печката. Потдавна намиращите се в бригадата заемаха по-хубавите места. Така беше навсякъде и Крист добре го знаеше.

Бригадирът седеше на масата в ъгъла, близо до лампата, и четеше някаква книга. Макар че, след като беше господар на живота и смъртта на своите работници, той можеше, за да му е по-удобно, да сложи единствената лампа на масата си, като по този начин лиши от светлина всички останали обитатели на бараката — на тях и без друго не им беше до четене и приказки... Да се говори може и на тъмно, ала няма за какво и няма кога. Но бригадирът Косточкин се беше настанил до общата лампа и четеше ли, четеше, като от време на време устните му, пухкави като на дете, се раздвижваха в усмивка, а големите му, красиви, стоманени на цвят очи се присвиваха. На Крист толкова му хареса тази отдавна забравена мирна картина на бригада, почиваща си заедно със своя началник, че за себе си реши непременно да остане тук, да даде всичките си сили за новия бригадир.

В бригадата имаше и заместник-бригадир, който в същото време беше и дневален — това беше ниският Оска, достатъчно възрастен, за да бъде баща на Косточкин. Той метеше бараката, хранеше бригадата, помагаше на бригадира — всичко, както си е редно. Та когато заспиваше, Крист, кой знае защо, си помисли, че новият му бригадир

вероятно знае кой е Айнщайн. Ощастливен от тази мисъл, стоплен от току-що изпитото канче гореща вода, Крист заспа.

По време на развода в новата бригада нямаше шумотевица. Показаха на Крист къде е помещението с инструментите, всички си ги получиха и той си натъкми една американска лопата, както бе правил хиляди пъти по-рано — изтръгна късата ѝ дръжка, с петата на брадвата поизправи острietо ѝ на някакъв камък, избра един много дълъг нов сап от купчината в ъгъла на бараката, вдяна го, закрепи го, постави лопатата с долния крив край към краката си, отбеляза, „зачепи“ дръжката до нивото на брадичката си и я отсече. С острата брадва Крист подравни и грижливо заглади края на дръжката. Изправи се и се обърна. Пред него стоеше Косточкин и внимателно наблюдаваше действията на новия си работник. Впрочем — Крист го очакваше. Косточкин не каза нищо и Крист разбра, че бригадирът отлага заключението си до работата, до забоя.

Забоят беше наблизо и работата започна. Лопатата трепна, гърбът го заболя, длани на двете му ръце заеха обичайното си положение, пръстите стиснаха сапа. Той беше малко по-дебел, отколкото трябва, но довечера Крист ще го оправи. Пък и лопатата ще изостри с пилата. Ръцете правеха замах след замах и melodичният звук от срещата на метала с камъка учести ритъма си. Лопатата скърцаше, шумолеше, трошлякът се плъзваше по нея и падаше на дъното на количката, а то отвръщаše с дървено потракване, сетне камъните си отвръщаха един на друг — Крист добре познаваше цялата тази музика на забоя. Навсякъде имаше същите колички, скърцаха същите лопати, шумолеше трошляк, търкулваше се надолу, подсечен от кирките, и отново скърцаха лопати.

Крист оставил лопатата, смени другаря си на „машината на ОСО^[3] — две дръжки, едно колело“, както арестантите от Колима наричаха ръчните колички. Не съвсем на апашки жargon, но от този род. Той сложи количката да стъпи на дъската така, че дръжките да не са обърнати към забоя. Бързо я напълни. После хвана дръжките, преви се с напрегнат корем, хвана точката на равновесие и затика количката към бутарата, към машината за промиване. На връщане докара количката по всички правила, установени още от каторжните столетия — нагоре с ръкохватките, с колелото напред, а ръцете му си почиваха

върху дръжките, — сетне нагласи количката и отново хвана лопатата. Тя заскърца.

Бригадирът Косточкин, хабринският инженер, стоеше и слушаше симфонията на забоя, и наблюдаваше движенията на Христ.

— Абе, както те гледам, ти си бил факир на лопатата.

— И Косточкин се разсмя с цяло гърло. Смехът му беше детски, неудържим. Бригадирът изтри устните си с ръкав.

— Каква категория имаше там, откъдето дойде?

Ставаше дума за „категориите“ на хранене, за „стомашната скала“, която караше арестантите да работят повече. Христ знаеше, че тези „категории“ са ги въвели на Беломорканал по време на „превъзпитанието“. Блудковият романтизъм на „превъзпитанието“, на „перековката“ имаше реалистична основа, жестока и зловеща — тази „стомашна“ скала.

— Трета — отговори Христ, като се постара да вложи в гласа си презрение към предишния бригадир, който не беше оценил таланта му на факир на лопатата. Беше подушил накъде отиват нещата и по навик леко послъга.

— При мен ще получаваш по втора. Направо от днес.

— Благодаря — рече Христ.

В новата бригада беше като че ли малко по-тихо в сравнение с тези, в които Христ бе живял и работил, в бараката — по-чисто, псуvnите — също по-редки. Според дългогодишния си навик Христ понечи да препече върху печката парчето хляб, останало му от вечеря, но съседът му — Христ още не знаеше, а и никога не научи фамилията му — го побутна и каза, че бригадирът не обичал да пекат хляба си на печката.

Христ се приближи до ламаринената, весело бутмяща печка, разпери ръце над потока топлина и пъхна лицето си в струята горещ въздух. От близкия нар се надигна Оска, заместник-бригадирът, и изтегли новака встрани от печката: „Върви си на мястото. Не стой пред печката. Нека топлината достига до всички.“ Това беше справедливо, ала бе много трудно да възпреш собственото си тяло, което се стремеше към огъня. Арестантите от бригадата на Косточкин се бяха научили на това. И Христ трябваше да се научи. Той се върна на мястото си и свали връхната дреха. Пъхна краката си в ръкавите, намести си шапката, сви се и заспа.

Докато заспиваше, успя да види как някой влезе в бараката и заповядва нещо. Косточкин изруга, без да се мръдне от лампата и без да прекъсне четенето. Оска се спусна към новодошлия, с бързи, ловки движения го хвана за лактите и го изтика от бараката. В първия си живот Оска беше преподавател по история в някакъв институт.

През многото следващи дни лопатата на Христ дрънчеше, пясъкът шумолеше. Косточкин скоро разбра, че отработената техника на движенията на новия отдавна не е подплатена с никаква сила и, колкото и да се мъчеше Христ, количките му винаги бяха напълнени малко по-малко, отколкото трябваше — това не зависеше от собствената му воля, мярката се диктуваше от някакво вътрешно чувство, което управляваше мускулите, каквито и да било — силни и немощни, млади и износени, съсиapani. Всеки път се оказваше, че при измерването на забоя, в който работеше Христ, беше свършена по-малко работа, отколкото бригадирът очакваше от професионализма в движенията на факира на лопатата. Но Косточкин не се заяждаше с Христ, ругаеше го не повече от другите, не го засипваше с псуви, не му четеше конски. Може би разбираше, че Христ даваше от себе си всичко, което можеше, като си запазваше само онова, което не бива да бъде давано в угода на който и да е бригадир в който и да е лагер по света. Или е чувствал, ако не е разбирал — та нали чувствата ни са много по-разнообразни от мислите, — омаломощеният език на арестанта не казва всичко, което му е на душата. Чувствата също избледняват, отслабват, но много по-късно от човешката реч, от езика. А Христ наистина работеше така, както отдавна не беше работил — и макар свършеното от него да не отговаряше на втора категория, той я получаваше. За своето прилежание, за стараенето си...

Ами че втората категория беше най-многото, което можеше да постигне Христ. Първата я получаваха рекордърите — тези, които изпълняваха плана със стои двадесет и повече процента. В бригадата на Косточкин нямаше рекордъри. Имаше и трета категория — тези, които си изпълняваха нормата, и четвърта — които не я изпълняваха, а свършваха само седемдесет-осемдесет процента от работата. Но все пак не явни безделници, заслужаващи намалена дажба по пета категория. В бригадата на Косточкин такива също нямаше.

Дните се низеха един след друг, а Христ губеше все повече силите си и покорната тишина в бараката на бригадата на Косточкин

му харесваше все по-малко и по-малко. Но една вечер Оска, преподавателят по история, дръпна Крист настрана и тихо му каза: „Днес ще дойде касиерът. Да знаеш, че бригадирът те е писал за пари...“ Сърцето на Крист се разтуптя. Значи Косточкин бе оценил старанието му, майсторството му. Този бригадир от Харбин, който знаеше кой е Айнщайн, все пак имаше съвест.

В бригадите, където Крист беше работил преди, никога не го бяха включвали в списъка за пари. Навсякъде се намираха по-достойни хора — или наистина по-силни физически, които работеха по-добре, или просто приятели на бригадира; Крист никога не се беше занимавал с такива ялови разсъждения, възприемаше поредния купон за обяд (а категориите се сменяха на всеки десет дни, процентът се определяше по предишното изпълнение на нормата) като нещо, което не зависи от него, като щастие или нещастие, като успех или неуспех, които ще отминат, ще се променят, няма да са вечни.

Новината за парите, които щяха да му платят тази вечер, препълни душата и тялото на Крист с гореща, неудържима радост. Излиза, че имаше чувства и сили да се радва. Колко ли щяха да му платят?... Дори да са само пет-шест рубли — това са пет-шест килограма хляб. Крист беше готов да благославя Косточкин и едва дочака края на работния ден.

Касиерът дойде. Той беше най-обикновен човек, но с хубав къс кожух, волнонаемен. Придружаваше го войник от охраната, който беше скрил някъде пистолета си, или пък го беше оставил в стаята на дежурните. Касиерът седна до масата и отвори чантата си, натъпкана с похабени разноцветни банкноти, които приличаха на прани парцалчета. Сетне извади ведомостта, плътно разграфена и покрита с всевъзможни подписи — на зарадвани или разочаровани от сумите хора. Повика Крист и му посочи отбелязаното с „чавка“ място.

На Крист му направи впечатление, че това плащане бе някак особено. Никой освен него не отиде при касиера. Нямаше никаква опашка. Може би бяха научени на това от грижовния бригадир. Е, няма защо да си напътва мозъка! Парите са писани на негово име. Касиерът плаща. Значи такъв му бил късметът.

Бригадира го нямаше в бараката, още не се беше върнал от кантората, и Оска, заместникът на бригадира, учителят по история,

удостовери личността на получателя. Посочи с пръст на Крист къде да се подпише.

— А... а... колко? — изхриптя Крист, като се задъхваше.

— Петдесет рубли. Доволен ли си?

Сърцето на Крист запя, разтуптя се. Ето го щастието. Припряно, като пробождаше хартията с острата перодръжка и без малко не обърна мастилницата, той се подписа във ведомостта.

— Браво — рече Оска с одобрение.

Касиерът затвори чантата си.

— Няма ли друг от вашата бригада?

— Не.

Крист още не можеше да разбере какво става.

— А парите? А парите?

— Дадох ги на Косточкин — каза му касиерът. — Още през деня.

— А ниският Оска откъсна Крист от масата и го запокити в мрака с желязната си ръка, със сила, каквато никога не бе имал нито един работник в забоя от тази бригада.

Хората мълчаха. Нито един не се застъпи за Крист, не попита нищо. Дори не го наругаха, че е такъв глупак... За Крист това бе пострашно от този звяр Оска с неговата здрава, желязна ръка. Пострашно от пухкавите детски устни на бригадира Косточкин.

Вратата на бараката се отвори широко и до осветената маса с бързи, леки крачки се приближи бригадирът Косточкин. Дебелите дъски, от които бе направен подът, почти не поддадоха под пъргавите му, енергични стъпки.

— Ето го бригадира — говори с него — рече Оска и се отдръпна. Сетне обясни на Косточкин, като сочеше към Крист: — Пари му се приискали!

Но бригадирът беше разbral всичко още от прага. Косточкин веднага се почувства като на ринга в Харбин. Изнесе едната си ръка към Крист с привично, красиво боксьорско движение и Крист се просна зашеметен на пода.

— Нокаут, нокаут — хриптеше Оска, като подскачаше край полуживия Крист, сякаш беше съдия на ринга, — осем... девет... Нокаут.

Крист не се надигаше.

— Пари ли? За него ли пари? — говореше Косточкин, докато сядаше без да бърза на масата и посягаше към лъжицата, която му подаваше Оска, за да се заеме с паницата с грах.

— Ей тия троцкисти — каза той бавно и поучително — ни погубват нас двамата, Ося. — Косточкин повиши тон. — Погубиха страната. И нас ни погубват. Пари му притрябвали на факира на лопатата, пари. Хей, вие — развика се той на бригадата. — Вие, фашисти! Чувате ли? Не ще можете да ме заколите. Танцуварай, Оска!

Крист все още лежеше на пода. Огромните фигури на бригадира и дневалния закриваха светлината. И изведнъж Крист видя, че Косточкин е пиян, много пиян — същите онези петдесет рубли, които бяха предназначени за Крист... Колко ли спирт може да се „трампи“ за тях, спирт, който е предназначен, който се дава на бригадата...

Оска, заместникът на бригадира, послушно затанцува, като припяваше:

*Аз си купих две корита,
моята жена Розита...*

— Нашенска е, от Одеса, бригадире. Казва се „От моста до кланицата“. — И Оска, преподавател по история от някакъв столичен институт, баща на четири деца, отново заподрипва.

— Стоп, наливай.

Оска напипа някакво шише под нара и сипа нещо в една консервена кутия. Косточкин отпи и си замези, като обра с пръсти остатъците от грах в чинията.

— Къде е тоя факир на лопатата?

Оска изправи и изтика Крист на светло.

— Какво, сили ли нямаш? Нима не получаваш дажба? Кой друг получава втора категория? Малко ли ти е, троцкистка гадино?

Крист мълчеше. Бригадата също.

— Всички ще ви издуша, фашисти проклети — пенеше се Косточкин.

— Върви си, върви си на мястото, факире, че бригадирът ще те фрасне още веднъж — посъветва Оска миролюбиво Крист, като обгърна с ръце пияния Косточкин и го затика към ъгъла, катурна го на

богато застлания бригадирски одър — единственото що-годе нормално легло в бараката, където всички нарове бяха двойни, двуетажни, тип „спален вагон“. Самият Оска — заместник-бригадир и дневален — пристъпи към третите си важни, съвсем официални задължения на телохранител, на нощен пазач на бригадирския сън, покой и живот; Крист пипнешком се добра до своя нар.

Ала нито Косточкин, нито Крист можаха да заспят. Вратата на бараката се отвори и сред струята бяла пара се появи някакъв човек с кожена ушанка и с тъмно зимно палто с астраганена яка. Палтото беше доста измачкано, астраганът — протрит, но все пак това беше истинско палто и истински астраган.

Човекът прекоси цялата барака, за да стигне до масата, до светлината, до одъра на Косточкин. Оска го поздрави почтително. Сетне започна да буди бригадира.

— Търси те Миня Гърка. — Името беше познато на Крист. Това беше бригадирът на криминалните. — Миня Гърка те търси. — Но Косточкин вече беше дошъл на себе си и седна на одъра с лице към светлината.

— Все се веселиш, а, Укротителю?

— Виждаш... дотук ме докараха, гадините...

Миня Гърка измуча съчувствено.

— Ще те вдигнат някой ден във въздуха, Укротителю. А? Ще тикнат малко амонал под леглото ти, ще палнат фитила и айде... — Гърка посочи с пръст нагоре. — Или ще ти отрежат главата с трион. Вратът ти е дебел, дълго ще го режат.

Косточкин бавно се съвземаше и чакаше какво ще му каже Гърка.

— Да му пийнем ли по една малка? Кажи, ще го уредим за нула време.

— Не. Знаеш, че в моята бригада само спирт да искаш! Работата е по-сериззна.

— Ще се радвам да ти услужа.

— „Ще се радвам да ти услужа“ — засмя се Миня Гърка. — Значи така са те учили в Харбин да разговаряш с хората.

— Нищо не съм казал — заоправдава се Косточкин. — Просто още не знам какво ти трябва.

— Ето какво — Гърка започна бързо да обяснява нещо, Косточкин кимаше в знак на съгласие. Гърка начерта нещо на масата и Косточкин закима с разбиране. Оска с интерес следеше разговора. — Бях при нормировчика — каза Миня Гърка — не говореше враждебно или оживено, а с най-обикновен глас. — Той ми рече: сега е ред на Косточкин.

— Ама нали и миналия месец ми взеха...

— Какво да направя... — И гласът на Гърка стана повесел. — Откъде да вземат кубици нашите? Казах на нормировчика. Той ми вика — сега е ред на Косточкин.

— Ама нали...

— Стига де. Знаеш нашето положение...

— Добре — рече Косточкин. — Пресметни го в канцеларията и кажи да го вземат от нас.

— Не се бой, левак — каза Миня Гърка и потупа Косточкин по рамото. — Днес ти ми помагаш, утре — аз на тебе. Твоето не се губи. Днес ти на мене, утре аз на тебе.

— ... Целуни ме ти, утре тебе — аз — затанцува Оска, зарадван от взетото най-сетне решение — страхуваше се да не би мудността на Косточкин да развали работата.

— Е, довиждане, Укротителю — рече Миня Гърка, като се надигна от скамейката. — Нормировчикът ми каза: смело върви при Косточкин, при Укротителя. В него има капка апашка кръв. Не се бой, горе главата. Момчетата ти ще се справят. Имаш такива факири на лопатата...

---

[1] Китайско-Източна железница. — Б.пр. ↑

[2] Осьден по буквен член, тоест от „тройка“ или от Специално съвещание на ГПУ—НКВД. — Б.пр. ↑

[3] Особое совещание, т.е. Специално съвещание при ГПУ—НКВД. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.